



## Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (nagytanács)

2021. március 2.\*

„Fellebbezés – Állami támogatások – A bankok között létrejött magánjogi konzorcium által valamely tagja javára történő beavatkozás – A beavatkozásnak a tagállam központi bankja általi jóváhagyása – Az »állami támogatás« fogalma – Az államnak való betudhatóság – Állami források – Valamely intézkedés betudhatóságának a megállapítását lehetővé tévő valószínűsítő körülmények – A jogi és ténybeli elemek elferdítése – A támogatást a belső piaccal összeegyeztethetetlennek nyilvánító határozat”

A C-425/19. P. sz. ügyben,

az **Európai Bizottság** (képviselik: P. Stancanelli, L. Flynn, A. Bouchagiar és D. Recchia, meghatalmazotti minőségben)

fellebbezőnek

az Európai Unió Bírósága alapokmányának 56. cikke alapján 2019. május 29-én benyújtott fellebbezése tárgyában,

a többi fél az eljárásban:

az **Olasz Köztársaság** (képviseli: G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítői: P. Gentili és S. Fiorentino avvocati dello Stato),

a **Banca Popolare di Bari SCpA**, korábban Tercas-Cassa di risparmio della provincia di Teramo SpA (Banca Tercas SpA) (székhelye: Teramo [Olaszország], képviselik kezdetben: A. Santa Maria, M. Crisostomo, E. Gambaro és F. Mazzocchi avvocati, később: A. Santa Maria, M. Crisostomo és E. Gambaro avvocati),

a **Fondo interbancario di tutela dei depositi** (székhelye: Róma [Olaszország], képviselik: M. Siragusa, G. Scassellati Sforzolini, G. Faella és A. Comino avvocati)

felperesek az elsőfokú eljárásban,

a **Banca d'Italia** (székhelye: Róma, képviselik: M. Perassi, M. Todino, L. Sciotto és O. Capolino avvocati)

beavatkozó fél az elsőfokú eljárásban,

\* Az eljárás nyelve: olasz.

## A BÍRÓSÁG (nagytanács),

tagjai: K. Lenaerts elnök, R. Silva de Lapuerta elnökhelyettes (előadó), J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, A. Prechal, M. Ilešič, L. Bay Larsen, A. Kumin és N. Wahl tanácselnökök, Juhász E., S. Rodin, F. Biltgen, K. Jürimäe, C. Lycourgos és N. Jääskinen bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2020. október 29-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

### Ítéletet

- 1 Fellebbezésében az Európai Bizottság az Európai Unió Törvényszéke 2019. március 19-i Olaszország és társai kontra Bizottság ítéletének (T-98/16, T-196/16 és T-198/16, a továbbiakban: megtámadott ítélet, EU:T:2019:167) hatályon kívül helyezését kéri, amely ítéletben a Törvényszék megsemmisítette az Olaszország által a Tercas bank számára nyújtott SA.39451 (2015/C) (ex 2015/NN) állami támogatásról szóló, 2015. december 23-i (EU) 2016/1208 bizottsági határozatot (HL 2016. L 203., 1. o.; a továbbiakban: vitatott határozat).

### Jogi háttér

- 2 Az 1993. szeptember 1-jei decreto legislativo n. 385, e successive modifiche e integrazioni – Testo unico delle leggi in materia bancaria e creditizia (385. sz. felhatalmazáson alapuló törvényerejű rendelet, valamint későbbi módosítások és kiegészítések – a bankokról és a hitelnyújtásról szóló törvények kodifikált változata; a GURI 1993. szeptember 30-i 230. száma és 92. számú rendes melléklete) alapügy tényállására alkalmazandó változata (a továbbiakban: banktörvény) a Banca d'Italiát a bankszektor felügyeleti hatóságának a feladatával bízta meg, és azokat a célokat tűzte ki számára, hogy biztosítsa a felügyelt létesítmények eredményes és prudens irányítását, a pénzügyi rendszer általános stabilitását, hatékonyságát és versenyképességét, valamint a hitelezés területére vonatkozó rendelkezések tiszteletben tartását.
- 3 A banktörvény 96. cikkének (1) bekezdése szerint az olasz bankok az Olaszországban létrehozott és elismert betétbiztosítási rendszerek valamelyikéhez csatlakoznak. A hitelszövetkezeti bankok a területükön létrehozott betétbiztosítási rendszerhez csatlakoznak.
- 4 A banktörvény 96-bis cikkének (1) bekezdése értelmében a betétbiztosítási rendszerek teljesítik a kifizetéseket az Olaszországban akkreditált bankok felszámolása esetén, e rendszerek azonban más beavatkozási eseteket és formákat is előírhatnak. A banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontja szerint a Banca d'Italia „a betétesek védelmére és a bankrendszer stabilitására való tekintettel” engedélyezi többek között a betétbiztosítási rendszerek beavatkozásait.

### A jogvita előzményei

- 5 A jogvita előzményeit a megtámadott ítélet 3–32. pontja tartalmazza, és a jelen eljárás szempontjából azok a következőképpen foglalhatók össze.

### *Érintett szervezetek*

- 6 A Tercas-Cassa di risparmio della provincia di Teramo SpA (Banca Tercas SpA) (a továbbiakban: Tercas) egy magántőkével rendelkező bank, amely elsősorban Abruzzo tartományban (Olaszország) folytatja tevékenységeit. A Banca Popolare di Bari SCpA (a továbbiakban: BPB) egy magántőkével rendelkező olyan bankcsoport holdingtársasága, amely elsősorban Dél-Olaszországban tevékenykedik.
- 7 A Fondo interbancario di tutela dei depositi (a továbbiakban: FITD) a bankok olyan magánjogi konzorciuma, amelyet önkéntes alapon 1987-ben alapítottak. E konzorcium szövetkezeti jellegű, és azzal a céllal hozták létre, hogy tagjainak közös érdekeit védje.
- 8 Alapszabálya 1. cikkének megfelelően az FITD célja, hogy tagjainak betéteseit biztosítsa. 1996-ban a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 1994. május 30-i 94/19/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek (HL 1994. L 135., 5. o.; magyar nyelvű kiadás 6. fejezet, 2. kötet, 252. o.) az olasz jogba való átültetése következtében a Banca d'Italia azon betétbiztosítási rendszerek egyikének ismerte el az FITD-t, amelyeknek az Olaszországban való működése engedélyezett, és az egyetlen, amelyhez a nem szövetkezeti bankok csatlakozhatnak.
- 9 Alapszabályának 27. cikke értelmében, amennyiben tagjainak valamelyike felszámolási eljárás alá kerül, az FITD beavatkozik azáltal, hogy betétesenként legfeljebb 100 000 euróig kifizeti a betétesek e tagnál elhelyezett betéteit (a továbbiakban: kötelező beavatkozás).
- 10 Az FITD-nek lehetősége van arra is, hogy tagjainak érdekében a következő két esetben önkéntes alapon is beavatkozzon (a továbbiakban: önkéntes beavatkozások). Egyrészt alapszabályának 28. cikke értelmében az FITD ahelyett, hogy a betétek biztosítása címén előírt kifizetéseket teljesítené, beavatkozhat a felszámolás alatt álló tagját érintő, eszközökre és kötelezettségekre vonatkozó átruházási ügyletekbe. Másrészt az alapszabálya 29. cikkének (1) bekezdése alapján az FITD finanszírozásokon, biztosításokon, részesedésszerzéseken keresztül vagy más technikai formában beavatkozhat azon tagja támogatása érdekében, amelyet rendkívüli vagyonfelügyelet alá vontak, amennyiben a helyreállításra kilátás van, és amennyiben annál alacsonyabb költségek várhatóak, mint amelyek az FITD-nek az e tag felszámolása esetén történő beavatkozásából erednének.
- 11 A Banca d'Italia az Olasz Köztársaság központi bankjának a feladatait ellátó hatóság. Önálló és az olasz állam jogi személyiségétől elkülönülő jogi személyiséggel rendelkezik. A Banca d'Italiának a Központi Bankok Európai Rendszerének (KBER) tagjaként az EUMSZ 127. cikk (5) bekezdése alapján hozzá kell járulnia a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a hitelintézetek prudenciális felügyeletére és a pénzügyi rendszer stabilitására vonatkozó politikáinak a zavartalan megvalósításához.
- 12 A Banca d'Italia annak érdekében, hogy teljesítse a banktörvény által meghatározott célkitűzéseket, különösen a felügyelt létesítmények eredményes és prudens irányítását illetően, szabályozási, ellenőrzési és vizsgálati jogkörökkel, valamint számos engedélyezési hatáskörrel rendelkezik. E jogkörök lehetővé teszik a Banca d'Italia számára, hogy a valamely bank fennállása során felmerülő valamennyi meghatározó eseménybe – tiszteletben tartva annak kereskedelmi önállóságát és kizárólag annak vizsgálata céljából, hogy annak irányítása eredményes és prudens-e – beavatkozzon.
- 13 Ezen előjogok címén a Banca d'Italia többek között jóváhagyta az FITD alapszabályát, szavazati jog nélkül megfigyelőként részt vesz az FITD ülésein, és a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontja alapján jóváhagyja az FITD-nek a tagjai érdekében történő beavatkozásait.

### ***Az FITD Tercas érdekében történő beavatkozása és ennek háttere***

- 14 2012. április 30-án a Ministero dell'Economia e delle Finanze (gazdasági és pénzügyminisztérium, Olaszország) a Tercason belül szabálytalanságokat feltáró Banca d'Italia javaslatára úgy határozott, hogy a Tercast rendkívüli vagyonfelügyelet alá helyezi. A Banca d'Italia rendkívüli vagyonfelügyelőt nevezett ki, akit a Tercas rendkívüli vagyonfelügyelet alatt történő vezetésével bíztak meg.
- 15 2013 októberében, miután értékelte a Tercas nehézségeinek megszüntetésére alkalmas különböző lehetőségeket, a rendkívüli vagyonfelügyelő tárgyalásokat kezdett a BPB-vel, amely kifejezte a Tercas tőkeemelésében való részvételre irányuló szándékát, azzal a feltétellel, hogy elvégzik e bank előzetesen könyvvizsgálatát, és az FITD teljes egészében fedezi a Tercas negatív saját tőkéjét.
- 16 2013. október 28-án a Tercas rendkívüli vagyonfelügyelőjének az FITD alapszabályának 29. cikkén alapuló kérelmére e konzorcium végrehajtó bizottsága úgy határozott, hogy egy legfeljebb 280 millió eurós támogatást nyújt a Tercasnak. Ezt a határozatot az FITD igazgatótanácsa 2013. október 29-én jóváhagyta. 2013. november 4-én a banktörvény 96-ter cikke 1. bekezdésének d) pontja alapján a Banca d'Italia jóváhagyta e támogatási beavatkozást.
- 17 2014. március 18-án az FITD úgy határozott, hogy a Tercas gazdasági helyzetére és eszközeire, valamint e beavatkozás adójogi bánásmódjára tekintettel fennálló bizonytalanságok miatt felfüggeszti a tervezett beavatkozást. A BPB által a Tercas eszközeire vonatkozóan kért könyvvizsgálatot követően ugyanis nézeteltérés alakult ki az FITD és a BPB szakértői között. E nézeteltérést egy választottbírósi eljárás során rendezték.
- 18 A könyvvizsgáló és tanácsadó társaságnak a 2014. május 26-i jelentésben előadott megállapításaira tekintettel, valamint figyelembe véve a beavatkozásnak – a kötelező beavatkozás címén történő kártalanítás költségeivel összehasonlított – költségeit, az FITD végrehajtó bizottsága és igazgatótanácsa 2014. május 30-án úgy határozott, hogy a Tercas érdekében beavatkozik.
- 19 2014. július 7-én a Banca d'Italia engedélyezte az FITD Tercas érdekében történő e beavatkozását. Az említett beavatkozás három intézkedésből, vagyis először is egy 265 millió eurós, a Tercas negatív saját tőkéjének a fedezetére szánt hozzájárulásból, másodsor egy 35 millió euró összegű, a Tercas bizonyos kitétségeihez kapcsolódó hitelkockázat fedezetére szánt garanciából, harmadszor pedig egy 30 millió euró összegű, az első intézkedés adójogi bánásmódjával összefüggésben felmerülő költségek fedezetére szánt garanciából (a továbbiakban: vitatott intézkedések) állt.
- 20 A Tercas részvényeseinek a rendkívüli vagyonfelügyelő által a Banca d'Italia egyetértésével 2014. július 27-re összehívott közgyűlésén úgy határoztak egyrészt, hogy a veszteségek egy részét többek között a saját tőke nullára való csökkentésével és a forgalomban lévő valamennyi törzsrészvény bevonásával fedezik, másrészt pedig, hogy új, kizárólag a BPB számára elérhető törzsrészvények kibocsátásával 230 millió euróra emelik a tőkét. E tőkeemelést ugyanezen a napon hajtották végre.
- 21 2014. október 1-jén megszűnt a Tercas rendkívüli vagyonfelügyelete, és a BPB kinevezte e bank új szerveit.

### ***A közigazgatási eljárás és a vitatott határozat***

- 22 2014. augusztus 8-án és október 10-én a Bizottság az FITD Tercas érdekében történő beavatkozására vonatkozóan információkat kért az olasz hatóságoktól. E hatóságok ezen információkérésekre 2014. szeptember 16-án és november 14-én válaszoltak.

- 23 A 2015. február 27-i levélben a Bizottság azon határozatáról tájékoztatta az Olasz Köztársaságot, amely szerint a vitatott intézkedések tekintetében megindítja az EUMSZ 108. cikk (2) bekezdése szerinti eljárást. 2015. április 24-én a Bizottság az eljárás megindításáról szóló határozatot közzétette az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.
- 24 2015. december 23-án a Bizottság elfogadta a vitatott határozatot, amelyben megállapította, hogy az EUMSZ 108. cikk (3) bekezdésének megsértésével engedélyezett vitatott intézkedések az Olasz Köztársaság által a Tercasnak nyújtott összegegyeztetetlen és jogellenes támogatásoknak minősülnek, és elrendelte az említett támogatások visszatérítését.

### **A Törvényszék előtti eljárás és a megtámadott ítélet**

- 25 Az Olasz Köztársaság (T-98/16), a BPB (T-196/16) és a Banca d'Italia által támogatott FITD (T-198/16) külön-külön keresetet indított a vitatott határozattal szemben.
- 26 Először is, a Törvényszék a megtámadott ítélet 68., 69. és 89–91. pontjában lényegében kimondta, hogy ahhoz, hogy megállapítsa valamely támogatási intézkedés államnak való betudhatóságát, a Bizottság még inkább köteles elegendő valószínűsítő körülményt előadni annak bizonyítására, hogy ezen intézkedést a hatóságok befolyása vagy tényleges ellenőrzése mellett fogadták el, akkor, amikor magánjogi jogalany által elfogadott intézkedésről van szó, mint amikor az intézkedést közvállalkozás hozza meg. A Törvényszék ebben az összefüggésben megjegyezte, hogy azon helyzettől eltérően, amelyben a közvállalkozás által hozott intézkedést az államnak tudják be, a Bizottság a magánjogi jogalany által hozott intézkedés esetében nem szorítkozhat annak megállapítására, hogy valószínűtlen a hatóságok e magánjogi jogalanyra gyakorolt tényleges befolyásának vagy ellenőrzésének a hiánya.
- 27 Másodszor, miután a Törvényszék a megtámadott ítélet 114–131. pontjában elemezte a Bizottság által annak megállapítása érdekében figyelembe vett körülményeket, hogy a vitatott intézkedések betudhatók az olasz államnak, a megtámadott ítélet 132. pontjában megállapította, hogy a Bizottság nem bizonyította jogilag megkövetelt módon azt, hogy az olasz hatóságok közreműködtek ezen intézkedések elfogadásában, sem pedig következképpen azt, hogy azok az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében betudhatók az államnak.
- 28 Harmadszor, ami az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett, „állami forrásból” történő beavatkozás fogalmát illeti, a Törvényszék – miután a megtámadott ítélet 139–160. pontjában elemezte a vitatott határozatban e tekintetben előadott valószínűsítő körülményeket – annak 161. pontjában kimondta, hogy a Bizottság nem támasztotta alá jogilag megkövetelt módon, hogy a szóban forgó források az olasz hatóságok ellenőrzése alatt álltak, és hogy azok tehát ez utóbbiak rendelkezésére álltak. Következésképpen a Törvényszék szerint a Bizottság nem állapíthatta meg, hogy bár az FITD Tercas érdekében történő beavatkozása e konzorcium alapszabályának megfelelően és a tagjainak az érdekében, magánjellegű pénzeszközök felhasználásával történt, az FITD feletti meghatározó befolyás gyakorlása révén valójában az említett hatóságok döntöttek úgy, hogy e források felhasználását ilyen beavatkozás finanszírozása érdekében befolyásolják.
- 29 Mivel nem teljesült az ahhoz megkövetelt első feltétel, hogy valamely támogatást az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” lehessen minősíteni, vagyis hogy e támogatást az állam nyújtsa, vagy állami forrásból nyújtsák, a Törvényszék megsemmisítette a vitatott határozatot.

### **A Bíróság előtti eljárás és a felek kérelmei a fellebbezési eljárásban**

- 30 A Bizottság azt kéri, hogy a Bíróság:
- helyezze hatályon kívül a megtámadott ítéletet;



- utasítsa el az első fokon előterjesztett kereseteket annyiban, amennyiben azok annak megtámadására irányulnak, hogy a vitatott határozat bizonyítja, hogy teljesülnek a vitatott intézkedések államnak való betudhatóságával és azok állami forrásokból történő finanszírozásával kapcsolatos feltételek;
  - az ügyet az első fokon indított kereset többi jogalapjának a vizsgálata céljából utalja vissza a Törvényszék elé, és
  - az elsőfokú eljárás és a fellebbezési eljárás költségeiről jelenleg ne határozzon.
- 31 A Banca d'Italia, az FITD, a BPB, valamint az Olasz Köztársaság azt kéri, hogy a Bíróság:
- utasítsa el a fellebbezést, és
  - a Bizottságot kötelezze a költségek viselésére.
- 32 A Bíróság Hivatalához 2019. július 30-án benyújtott beadványában a Fondazione Cassa di Risparmio di Pesaro, Montani Antaldi Srl, a Fondazione Cassa di Risparmio di Fano, a Fondazione Cassa di Risparmio di Jesi és a Fondazione Cassa di Risparmio della Provincia di Macerata kérte, hogy az Olasz Köztársaság, a BPB, az FITD és a Banca d'Italia kérelmeinek támogatása végett a jelen eljárásba beavatkozhasson.
- 33 A Bíróság elnöke a 2019. november 13-i Bizottság kontra Olaszország és Fondo interbancario di tutela dei depositi végzésével (C-425/19 P, nem tették közzé, EU:C:2019:980) elutasította a beavatkozási kérelmet.
- 34 Az Olasz Köztársaság az Európai Unió Bírósága alapokmánya 16. cikkének harmadik bekezdése alapján kérte, hogy a Bíróság nagytanácsa járjon el.

### **A fellebbezésről**

- 35 A Bizottság a fellebbezésének alátámasztása érdekében két jogalapra hivatkozik.

### ***Az első jogalapról***

#### *A felek érvei*

- 36 Az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdésének a megsértésére alapított első jogalap két részből áll.
- 37 Az első részben a Bizottság azt állítja, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlata által megkövetelnél súlyosabb bizonyítási terhet hárított rá annak meghatározása érdekében, hogy a valamely támogatás államnak való betudhatóságára és e támogatás állami forrásból történő nyújtására vonatkozó követelmények a jelen ügyben teljesültek-e.
- 38 Először is, a Bizottság emlékeztet arra, hogy ezen ítélkezési gyakorlat értelmében, amikor azt kívánja bizonyítani, hogy az államtól elkülönülő jogalany által elfogadott intézkedések betudhatók a hatóságoknak, az ő feladata az adott ügyből eredő valószínűsítő körülmények összessége révén bizonyítékot szolgáltatni arra, hogy az említett hatóságok közreműködtek a szóban forgó intézkedés elfogadásában vagy befolyásolták azt, bizonyítva a hatóságok közreműködésének valószínűségét, vagy legalábbis azok közreműködése hiányának a valószínűtlenségét. A Bizottság ugyanakkor nem köteles bizonyítani, hogy e hatóságok konkrétan ösztönözték azon jogalanyt, amely a támogatást konkrétan nyújtotta, vagy hogy annak kötelező utasításokat adtak. Nem szükséges bizonyítania e

közreműködésnek a jogalany magatartására gyakorolt tényleges hatását, sem pedig azt, hogy ez utóbbi magatartása eltérő lett volna, ha önállóan járt volna el. E tekintetben a Bizottság különösen azt pontosítja, hogy nem köteles bizonyítani, hogy valamely intézkedés államnak való betudhatósága azt feltételezi, hogy a közérdek eltér e jogalany érdekétől. Végül a Bíróság ítélezési gyakorlata által megkövetelt bizonyítási küszöb nem változik attól függően, hogy a támogatást nyújtó jogalany magán- vagy állami tulajdonban van-e.

- 39 Márpedig a Bizottság szerint a Törvényszék a megtámadott ítélet 69. és 89–91. pontjában megsértette az említett ítélezési gyakorlatot azáltal, hogy őt arra kötelezte, hogy az abban meghatározottnál magasabb bizonyítási küszöbnek tegyen eleget a támogatási intézkedés hatóságoknak való betudhatóságának és annak bizonyítása céljából, hogy a beavatkozás állami forrásból történt, pusztán amiatt, hogy a jelen ügyben a támogatási intézkedést egy magánjogi jogalany hozta.
- 40 A Bizottság szerint ebből az következik, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 114., 116., 117. és 127. pontjában tévesen értékelte az általa a vitatott határozatban e tekintetben előadott valószínűsítő körülményeket. Konkrétan, a Törvényszék tévesen állapította meg, hogy a Bizottságnak pozitív módon kellett volna bizonyítania, hogy a vitatott intézkedéseket a hatóságok meghatározó befolyása alatt fogadták el, hogy ezen intézmény köteles volt annak bizonyítására, hogy e hatóságok kötelező utasítások adása révén ezen intézkedések elfogadásának valamennyi szakaszában részt vettek, valamint hogy a hatóságok közreműködése hatással volt az említett intézkedések tartalmára.
- 41 Egyébiránt a Bizottság megjegyzi, hogy nem logikus vele szemben nagyobb bizonyítási terhet megkövetelni abban az esetben, ha az intézkedéseket elfogadó jogalany magánjogi jogalany, mivel ilyen helyzetben *per definitionem* csak korlátozott számú valószínűsítő körülmény áll rendelkezésére a hatóságok közreműködésének a bizonyítására. Különösen, szervezeti jellegű kapcsolatok hiányában e közreműködést kevésbé látható valószínűsítő körülmények alapján kell keresni.
- 42 Másodszor, a Bizottság másodlagosan azzal érvel, hogy az FITD olyan jogalany, amelyre az Olasz Köztársaság a 94/19 irányelv értelmében különleges felelősségeket ruházott. Következésképpen, tekintettel a Bíróságnak az át nem ültetett vagy nem megfelelően átültetett irányelvek közvetlen hatályával kapcsolatos ítélezési gyakorlatára, különösen a 2017. október 10-i Farrell ítéletre (C-413/15, EU:C:2017:745), e konzorciumot kvázi olasz állami szervnek lehet tekinteni. Ezen okból, még ha a Törvényszék nem is alkalmazta tévesen a jogot annak megállapításával, hogy szigorúbb bizonyítási szintet kell előírni abban az esetben, ha a támogatási intézkedéseket hozó jogalany magánjogi jogalany, a megtámadott ítéletben tévesen alkalmazta a jogot, amikor a támogatás államnak való betudhatóságára és annak állami forrásból történő nyújtására vonatkozó követelményeket illetően a magán- és közjogi jogalanyok közötti különbségtételt az FITD-re alkalmazta.
- 43 Harmadszor, a Bizottság emlékeztet arra, hogy a betétbiztosítási rendszerekről szóló, 2014. április 16-i 2014/49/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 173., 149. o.; helyesbítések: HL 2014. L 212., 47. o.; HL 2014. L 309., 37. o.) 11. cikkének (3) bekezdése értelmében a betétbiztosítási rendszerek a hitelintézet csődjének elkerülését célzó „alternatív intézkedéseket” fogadhatnak el. Az ilyen eszköz felhasználása azonban attól a feltételtől függ, hogy az érintett hitelintézettel szemben nem hoztak semmiféle szanálási intézkedést. Márpedig a hitelintézetek és befektetési vállalkozások helyreállítását és szanálását célzó keretrendszer létrehozásáról és a 82/891/EGK tanácsi irányelv, a 2001/24/EK, 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2005/56/EK, 2007/36/EK, 2011/35/EU, 2012/30/EU és 2013/36/EU irányelv, valamint az 1093/2010/EU és a 648/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2014. május 15-i 2014/59/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2014. L 173., 190. o.; helyesbítés: HL 2019. L 165., 129. o.) 32. cikke (4) bekezdésének d) pontja értelmében szanálási intézkedést csak akkor lehet hozni, ha „rendkívüli állami pénzügyi támogatást” igényelnek, amelyet ugyanezen irányelv 2. cikke (1) bekezdésének 28. pontjában „az EUMSZ 107. cikkének (1) bekezdése szerinti állami támogatásként” határoznak meg.

- 44 Ily módon, mivel a Törvényszék által alkalmazott magasabb bizonyítási küszöb miatt gyakorlatilag lehetetlen a Bizottság számára az állami források bevonásának és a betétbiztosítási rendszerek által elfogadott intézkedések államnak való betudhatóságának a bizonyítása abban az esetben, ha azok magánbankokból állnak, e rendszerek folyamatosan anélkül fogadhatnak el a 2014/49 irányelv 11. cikkének (3) bekezdése értelmében vett „alternatív intézkedéseket”, hogy meg kellene indítaniuk a 2014/59 irányelv 32. cikkében említett szanálási eljárást. Következésképpen a megtámadott ítélet lehetővé teszi a tagállamok és bankok számára, hogy megkerüljék, vagy legalábbis gyengítsék a bankunió területére vonatkozó jogszabályok hatásait.
- 45 Az első jogalap második részében a Bizottság azzal érvel, hogy a Törvényszék tévesen alkalmazta a jogot azáltal, hogy nem végezte el az ezen intézmény által annak bizonyítása érdekében előadott valószínűsítő körülmények átfogó elemzését, hogy a jelen ügyben teljesültek a betudhatóságra és az állami forrásokra vonatkozó feltételek.
- 46 Ezzel a Törvényszék eltért a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatától, amely szerint a valószínűsítő körülmények bizonyító erejét azok összességének a vizsgálata révén kell értékelni, még akkor is, ha azok önmagukban véve és az összefüggéseikből kiemelve nem feltétlenül döntőek.
- 47 Az ilyen téves megközelítésnek először is a megtámadott ítélet 96–99. pontjában való elfogadása annak megállapítására készítette a Törvényszéket, hogy az FITD beavatkozásai a tagjainak magánérdekeit szolgálják, anélkül hogy előadta volna azokat az indokokat, amelyek egy ilyen állítást igazolhatnának. Másodsor, a megtámadott ítélet 100–106. pontjában a Törvényszék figyelmen kívül hagyta az olasz jogszabály által az FITD-re ruházott közpolitikai feladat jelleget annak megállapításával, hogy az csak a kötelező beavatkozásokra, vagyis a betétesek kifizetésére korlátozódik. Márpedig a Bizottság szerint az önkéntes beavatkozások szorosan kapcsolódnak a kötelező beavatkozásokhoz, mivel az előbbiek csak akkor hajthatók végre, ha az esetleges kötelező beavatkozáshoz képest kevésbé költséges terhet jelentenek. Harmadsor, a megtámadott ítélet 115., 116. és 126. pontjában a Törvényszék tévesen utasította el egyenként a Bizottság által a Banca d’Italia vitatott intézkedések meghozatalában való közreműködésére vonatkozóan előadott valószínűsítő körülményeket, holott ezek együttesen lehetővé tették azt, hogy a vitatott intézkedéseket az olasz államnak lehessen betudni.
- 48 Az olasz kormány, a BPB, az FITD és a Banca d’Italia elsődlegesen azt állítja, hogy az első jogalap elfogadhatatlan. E tekintetben úgy vélik, hogy a Bizottság a Törvényszék téves jogalkalmazására való hivatkozás ürügyén azt kívánja elérni, hogy a Bíróság – a megtámadott ítéletben elvégzett értékeléssel szemben – újból értékelje a tényeket és a bizonyítékokat, különösen a vitatott intézkedések államnak való betudhatóságát és az FITD-re ruházott közpolitikai feladat jelleget illetően.
- 49 Az Olasz Köztársaság ezenkívül a Bizottság azon érvének az elfogadhatatlanságára hivatkozik, amely szerint a Törvényszéknek az FITD, a BPB és a rendkívüli vagyonszelő között folytatott tárgyalások összefüggéseinek a figyelembevételével kellett volna elemeznie a bizonyítékokat, mivel a fellebbezés nem vitatja a megtámadott ítélet 125–132. pontját, amelyekben a Törvényszék e kérdést vizsgálta.
- 50 Az Olasz Köztársaság, a BPB, az FITD és a Banca d’Italia másodlagosan úgy véli, hogy az első jogalap megalapozatlan.
- 51 A Bizottság azzal érvelve cáfolja az első jogalap állítólagos elfogadhatatlanságára vonatkozó érveket, hogy e jogalappal azon jogi kritérium kérdését veti fel, amelyre a Törvényszék az annak alátámasztására benyújtott bizonyítékok vizsgálata során támaszkodott, hogy az olasz hatóságok befolyást gyakoroltak az FITD döntéseire.



## *A Bíróság álláspontja*

### *– Az elfogadhatóságról*

- 52 Az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdéséből és az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből kitűnik, hogy a fellebbezés csak jogkérdésekre terjed ki, és ezért kizárólag a Törvényszék rendelkezik hatáskörrel a releváns tények és a bizonyítékok megállapítására és értékelésére. A tények és bizonyítékok értékelése – azok elferdítésének esetét kivéve – nem minősül jogkérdésnek, amelyet mint ilyet fellebbezés keretében a Bíróságnak kell felülvizsgálnia. Az ilyen elferdítésnek nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelése szükséges lenne (2019. július 10-i VG kontra Bizottság ítélet, C-19/18 P, EU:C:2019:578, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 53 Ezzel szemben, ha a Törvényszék megállapította vagy értékelte a tényeket, a Bíróság hatáskörrel rendelkezik a felülvizsgálati jogkörének gyakorlására, amennyiben a Törvényszék minősítette azok jogi jellegét és abból jogi következtetéseket vont le (2012. november 22-i E.ON Energie kontra Bizottság ítélet, C-89/11 P, EU:C:2012:738, 65. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). A Bíróság felülvizsgálati jogköre többek között arra a kérdésre terjed ki, hogy tiszteletben tartották-e a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályokat, valamint arra a kérdésre, hogy a Törvényszék a tények és a bizonyítékok értékelése során helyes jogi kritériumokat alkalmazott-e (lásd ebben az értelemben: 2017. január 18-i Toshiba kontra Bizottság ítélet, C-623/15 P, nem tették közzé, EU:C:2017:21, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 54 A jelen ügyben először is meg kell állapítani, hogy az első fellebbezési jogalap keretében előadott érvelésével a Bizottság nem az általa a Törvényszék elé terjesztett valószínűsítő körülmények bizonyító erejére vonatkozóan ez utóbbi által elvégzett ténybeli értékelést, hanem a bizonyítási teherre és a bizonyításfelvételre vonatkozó szabályoknak a Törvényszék általi, e valószínűsítő körülmények értékelése, valamint a vitatott intézkedések minősítése céljából történő alkalmazását kifogásolja.
- 55 Másodszor, a jelen ítélet 49. pontjában említett elfogadhatatlansági kifogást illetően emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 256. cikk (1) bekezdésének második albekezdéséből, az Európai Unió Bírósága alapokmánya 58. cikkének első bekezdéséből, valamint a Bíróság eljárási szabályzata 168. cikke (1) bekezdésének d) pontjából következik, hogy a fellebbezésben pontosan meg kell jelölni a hatályon kívül helyezni kért ítélet kifogásolt részeit, valamint az e kérelmet konkrétan alátámasztó jogi érveket, különben a fellebbezés vagy az érintett jogalap elfogadhatatlan (lásd különösen: 2014. július 10-i Telefónica és Telefónica de España kontra Bizottság ítélet, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, 29. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat). Márpedig a jelen ügyben elegendő megjegyezni, hogy a Bizottság a fellebbezésében kifejtette, hogy többek között a megtámadott ítélet 126. pontját vitatja.
- 56 Ilyen körülmények között az első fellebbezési jogalap elfogadható.

### *– Az ügy érdeméről*

- 57 Ami az első jogalap első részét illeti, mindenekelőtt emlékeztetni kell arra, hogy az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében vett „állami támogatásnak” való minősítéshez négy feltételnek kell teljesülnie, vagyis állami beavatkozásnak vagy állami forrásból történő beavatkozásnak kell fennállnia, e beavatkozásnak alkalmasnak kell lennie arra, hogy érintse a tagállamok közötti kereskedelmet, a kedvezményezettje számára szelektív előnyt kell biztosítania, és torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie (lásd ebben az értelemben: 2019. május 15-i Achema és társai ítélet, C-706/17, EU:C:2019:407, 46. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 58 Ami a jelen ügyben szóban forgó egyetlen feltételt, az állami beavatkozásnak vagy állami forrásból történő beavatkozásnak a fennállását illeti, emlékeztetni kell arra, hogy ahhoz, hogy az előnyöket az EUMSZ 107. cikk (1) bekezdése értelmében „támogatásnak” lehessen minősíteni, azoknak egyrészt közvetlenül vagy közvetetten állami forrásból kell származniuk, másrészt pedig az államnak betudhatónak kell lenniük (lásd ebben az értelemben: 2019. május 15-i Achema és társai ítélet, C-706/17, EU:C:2019:407, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 59 Ami konkrétan valamely intézkedés államnak való betudhatóságát illeti, a Bíróság kimondta, hogy a betudhatóság nem vezethető le pusztán abból a tényből, hogy az említett intézkedést közzállalkozás nyújtotta. Még ha ugyanis az államnak módjában is áll valamely közzállalkozást ellenőrizni és annak ügyletei felett meghatározó befolyást gyakorolni, ezen ellenőrzés konkrét esetben történő tényleges gyakorlását nem lehet automatikusan vélelmezni. Szükség van annak vizsgálatára is, hogy megállapítható-e, hogy a hatóságok valamilyen módon részt vettek az említett intézkedés meghozatalában (lásd ebben az értelemben: 2002. május 16-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-482/99, EU:C:2002:294, 50–52. pont; 2017. november 23-i SACE és Sace BT kontra Bizottság ítélet, C-472/15 P, nem tették közzé, EU:C:2017:885, 34. pont; 2020. december 10-i Comune di Milano kontra Bizottság ítélet, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, 46. pont).
- 60 Így a közzállalkozás által hozott valamely támogatási intézkedés államnak való betudhatósága levezethető az adott eset körülményeiből és az ezen intézkedés hátterét képező összefüggésekből eredő valószínűsítő körülmények összességéből. E tekintetben nem várható el annak részletes vizsgálat alapján történő bizonyítása, hogy a hatóságok ténylegesen ösztönözték a közzállalkozást az érintett támogatási intézkedés meghozatalára (lásd ebben az értelemben: 2002. május 16-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-482/99, EU:C:2002:294, 53. és 55. pont; 2017. november 23-i SACE és Sace BT kontra Bizottság ítélet, C-472/15 P, nem tették közzé, EU:C:2017:885, 35. pont; 2020. december 10-i Comune di Milano kontra Bizottság ítélet, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, 47. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 61 Közelebbről, minden olyan valószínűsítő körülmény releváns, amely az adott esetben vagy a hatóságok közreműködésére, illetve a közreműködés hiányának valószínűtlenségére utal valamely intézkedés elfogadása kapcsán, tekintettel az intézkedés terjedelmére, tartalmára és a vele járó feltételekre is, vagy pedig az említett hatóságok közreműködésének hiányára utal ezen intézkedés elfogadása kapcsán (2020. december 10-i Comune di Milano kontra Bizottság ítélet, C-160/19 P, EU:C:2020:1012, 48. pont).
- 62 Ezenkívül az ilyen betudhatóság megállapítását lehetővé tevő valószínűsítő körülmények között szerepel az a tény, hogy a szóban forgó közzállalkozás nem hozhatta meg a vitatott határozatot a hatóságok követelményeinek vagy a hatóságoktól származó utasításoknak a figyelembevétel nélkül, továbbá a közzállalkozásnak a közigazgatási struktúrába való integrációja, a tevékenységeinek a jellege és azoknak a piacon a magánjogi gazdasági szereplőkkel folytatott verseny szokásos feltételei mellett való gyakorlása, a vállalkozás jogállása vagy a vállalkozás vezetésére gyakorolt hatósági felügyelet intenzitása (lásd ebben az értelemben: 2002. május 16-i Franciaország kontra Bizottság ítélet, C-482/99, EU:C:2002:294, 55. és 56. pont; 2017. november 23-i SACE és Sace BT kontra Bizottság ítélet, C-472/15 P, nem tették közzé, EU:C:2017:885, 36. pont).
- 63 A jelen ügyben előzetesen meg kell állapítani, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 70. pontjában megállapította, hogy a Bizottság a vitatott határozatban nem törekedett arra, hogy világosan különbséget tegyen a támogatás államnak való betudhatóságára vonatkozó követelmény és az állami forrásokra vonatkozó követelmény között. Hasonlóképpen, a Bizottság a fellebbezésében e második követelményt illetően annak megállapítására szorítkozik, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 91. pontjában a betudhatóság követelményére vonatkozó saját érvelésére utalt. Végül, az első fellebbezési jogalap első része keretében a Bizottság a megtámadott ítélet 133–161. pontjában szereplő egyetlen olyan indokot sem említ, amely kifejezetten az állami források felhasználására vonatkozó követelmény vizsgálatára vonatkozik.

- 64 E körülmények között kizárólag a vitatott intézkedések olasz hatóságoknak való betudhatóságára vonatkozó feltételt kell megvizsgálni.
- 65 Először is, mindenekelőtt meg kell jegyezni, hogy a megtámadott ítélet 63–68. és 83–86. pontjában a Törvényszék a Bíróság azon ítélkezési gyakorlatára emlékeztetett, amely a támogatás hatóságoknak abban az esetben való betudhatóságára vonatkozik, ha az előnyöket az államtól elkülönülő jogalanyok nyújtják. Konkrétan, a megtámadott ítélet 68. pontjában a Törvényszék a 2002. május 16-i Franciaország kontra Bizottság ítélet (C-482/99, EU:C:2002:294) 50–52. és 55. pontjára hivatkozva hangsúlyozta, hogy még abban az esetben sem vélelmezhető a hatóságok ellenőrzésének gyakorlása, ha a támogatást közvállalkozás nyújtja, és hogy a Bizottságnak rendelkeznie kell az adott ügy körülményeiből és azon összefüggésből eredő valószínűsítő körülmények összességével, amelyben e pénzügyi támogatást nyújtották, a célból, hogy megállapítsa a támogatásnak valamely közvállalkozás közvetítésével történő nyújtásában való hatósági közreműködés mértékét.
- 66 A Törvényszék csak ezen ítélkezési gyakorlat felidézését követően állapította meg a megtámadott ítélet 69. pontjában, hogy a „Bizottság [ilyen valószínűsítő körülményekkel való rendelkezésre] vonatkozó kötelezettsége még szükségesebb” egy olyan helyzetben, amelyben a szóban forgó intézkedést magánjogi jogalany hozta. Ugyanis, amint arra a Törvényszék ugyanezen 69. pontban rámutatott, a Bizottság nem támaszkodhat az ilyen jogalany és az állam közötti tőkekapcsolatok fennállására, mivel ilyen típusú helyzetben nem állnak fenn ilyenek.
- 67 A Törvényszék e megfontolások alapján mondta ki ezen ítélet 87–90. pontjában, hogy a Bizottság a jelen ügyben nem támaszkodhatott a hatóságok által a támogatást nyújtó magánjogi jogalany felett gyakorolt befolyás és tényleges ellenőrzés hiányának a valószínűtlenségére, hanem éppen ellenkezőleg, ilyen helyzetben ezen intézmény még inkább köteles olyan „elegendő valószínűsítő körülményt” előadni és alátámasztani, amelyek lehetővé teszik számára annak megállapítását, hogy a szóban forgó támogatási intézkedést a hatóságok befolyása vagy tényleges ellenőrzése mellett hozták meg, és következésképpen ezen intézkedés betudható az államnak.
- 68 Végül a megtámadott ítélet 94–132. pontjában a Törvényszék elemezte a Bizottság által előadott valószínűsítő körülményeket, majd ezen elemzés végén megállapította, hogy a vitatott intézkedések nem tudhatók be az olasz hatóságoknak.
- 69 Márpedig a Törvényszék által a megtámadott ítélet 68. és 69., valamint 88–90. pontjában kifejtett megállapításokkal nem hagyta figyelmen kívül a jelen ítélet 58–62. pontjában felidézett azon ítélkezési gyakorlatot, amely szerint a Bizottságnak valószínűsítő körülmények összessége alapján bizonyítania kell, hogy a szóban forgó intézkedések betudhatók az államnak, következésképpen pedig arra sem kötelezte a Bizottságot, hogy pusztán amiatt tegyen eleget magasabb bizonyítási szintnek, hogy az FITD magánjogi jogalany.
- 70 E megállapításokkal ugyanis a Törvényszék egyrészt arra szorítkozott, hogy – amint többek között a megtámadott ítélet 87. és 88. pontjából kitűnik – tudomásul vegye azon helyzet, amelyben a támogatást nyújtó jogalany közvállalkozás, és azon helyzet között fennálló objektív különbségeket, amelyben – mint a jelen ügyben – e jogalany, vagyis az FITD, magánjogi jogalany.
- 71 Másrészt a megtámadott ítélet 69., 89. és 90. pontjában a Törvényszék ezen objektív különbségekből levonta a következtetéseket azon valószínűsítő körülmények típusának a pontosítása érdekében, amelyek a jelen ügyben lehetővé teszik a vitatott intézkedések olasz hatóságoknak való betudhatóságának a bizonyítását.
- 72 Így a Bizottság állításával ellentétben egy olyan helyzetben, amikor – mint a jelen ügyben is – a támogatást nyújtó jogalany magánjogi jellegű, az intézkedés államnak való betudhatóságának bizonyítására alkalmas valószínűsítő körülmények eltérnek az abban az esetben megkövetelt valószínűsítő körülményektől, ha a támogatást nyújtó jogalany közvállalkozás.

- 73 Ezáltal a Törvényszék nem eltérő bizonyítási küszöböket írt elő, hanem éppen ellenkezőleg, a jelen ítélet 60. pontjában hivatkozott azon ítélkezési gyakorlatot alkalmazta, amely szerint a támogatási intézkedés betudhatóságának bizonyítására alkalmas valószínűsítő körülmények az adott ügy körülményeiből és az ezen intézkedés hátterét képező összefüggésekből erednek, mivel az érintett jogalany és az állam közötti tőkekapcsolat hiánya e tekintetben egyértelmű relevanciával bír.
- 74 Egyébiránt a megtámadott ítélet 114. pontjának téves értelmezésén alapul a Bizottság azon érve, miszerint a Törvényszék a vitatott intézkedések olasz hatóságoknak való betudhatóságát attól a tényről tette függővé, hogy e hatóságok az FITD szóban forgó beavatkozása végrehajtásának valamennyi szakaszát befolyásolják. A Törvényszék ugyanis az említett pontban annak felidézésére szorítkozott, hogy meg kell vizsgálni azon elemeket, amelyek alapján a Bizottság maga a vitatott határozatban megállapította, hogy az említett hatóságok hatáskörrel és eszközökkel rendelkeztek ahhoz, hogy a vitatott intézkedések végrehajtásának valamennyi szakaszát befolyásolják.
- 75 Hasonlóképpen, a Bizottság tévesen állítja, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 116. pontjában kimondta, hogy a valamely magánjogi jogalany által elfogadott intézkedés államnak való betudhatóságának megállapítása érdekében a Bizottságnak bizonyítania kell a hatóságok közreműködésének említett intézkedésre gyakorolt hatását. Amint ugyanis a főtanácsnok az indítványának 97. pontjában megjegyezte, a Törvényszék e 116. pontban nem vizsgálta meg, hogy a Banca d'Italia beavatkozása a gyakorlatban hatással volt-e a vitatott intézkedések tartalmára, hanem annak megállapítására szorítkozott, hogy egyrészt e nemzeti hatóság egyáltalán nem rendelkezett hatáskörrel a beavatkozások tartalmának befolyásolására, másrészt pedig, hogy a Banca d'Italiának a prudenciális felügyelet céljából csak arra van jogköre, hogy ellenőrizze az említett intézkedések szabályozási keretnek való megfelelését.
- 76 Végül a megtámadott ítélet 117. és 127. pontjában a Törvényszék azt sem mondta ki, hogy a vitatott intézkedések olasz hatóságoknak való betudhatóságának megállapítása azt feltételezi, hogy a Bizottság bizonyítsa, hogy a Banca d'Italiának jogköre van arra, hogy a betétbiztosítási rendszereket a vitatott intézkedésekhez hasonló beavatkozási intézkedések elfogadására kötelezze. A Bizottság által a vitatott határozatban annak megállapítása érdekében figyelembe vett valószínűsítő körülmények vizsgálata keretében ugyanis, hogy a vitatott intézkedések betudhatók az olasz államnak, a Törvényszék annak megállapítására szorítkozott, hogy a Banca d'Italiának az FITD és a BPB arra való felhívása, hogy kiegyensúlyozott megállapodásra jussanak, nem arra irányult, hogy utasításokat adjon e feleknek, és semmilyen hatással nem volt az FITD azon határozatára, hogy a vitatott intézkedések révén a Tercas érdekében beavatkozzon.
- 77 Másodsor, ami a Bizottságnak az FITD jellegére vonatkozó érveit illeti, emlékeztetni kell arra, hogy – amint a főtanácsnok az indítványának 128. és 129. pontjában megjegyezte – a „kvázi állami szerv” fogalmát a Bíróság abból a célból alakította ki, hogy lehetővé tegye a magánszemélyek számára, hogy a nem vagy nem megfelelően átültetett irányelv feltétlen és kellően pontos rendelkezéseire hivatkozhatnak olyan szervezetekkel vagy szervekkel szemben, amelyek vagy az állam felügyelete vagy ellenőrzése alatt állnak, vagy a magánszemélyek közötti jogviszonyokra alkalmazandó szabályokból következőkhöz képest többletjogosultságokkal rendelkeznek (lásd ebben az értelemben: 2017. október 10-i Farrell ítélet, C-413/15, EU:C:2017:745, 33. pont). Így e fogalmat nem abból a célból alakították ki, hogy az ilyen szervezetek vagy szervek által elfogadott intézkedéseket állami támogatásnak lehessen minősíteni, ennél fogva az nem ültethető át a támogatási intézkedések államnak való betudhatóságának a kérdésére.
- 78 Harmadszor, a bankunióra vonatkozó jogszabályok megkerülésének a kockázatával kapcsolatban elegendő megjegyezni, hogy a Bizottság érve azon az előfeltevésen alapul, amely szerint az államnak való betudhatóságra vonatkozó azon állítólagos magasabb bizonyítási küszöb, amelyet a Törvényszék alkalmazott, gyakorlatilag lehetetlenné teszi a Bizottság számára e betudhatóságnak a betétbiztosítási rendszerek által elfogadott intézkedések tekintetében való bizonyítását. Márpedig egyrészt a jelen ítélet 65–73. pontjából kitűnik, hogy a Törvényszék a megtámadott ítéletben nem alkalmazott ilyen



magasabb bizonyítási küszöböt. Másrészt, amint a főtanácsnok az indítványának 125. pontjában megjegyezte, még ha meg is kellene állapítani, hogy a jelen ügyben a vitatott intézkedések nem tudhatók be az olasz államnak, e körülmény nem jelenti azt, hogy a betétbiztosítási rendszer által hozott intézkedést soha ne lehetne állami támogatásnak minősíteni, és ennél fogva annak alapján soha nem indulhat meg a 2014/59 irányelv 32. cikkében említett szanálási eljárás. Az ilyen minősítés ugyanis lehetséges marad, azonban a betétbiztosítási rendszer és a szóban forgó intézkedés jellemzőitől fog függni.

- 79 E megfontolások összességére tekintettel az első jogalap első részét el kell utasítani.
- 80 Ami az első jogalap második részét illeti, meg kell állapítani, hogy az a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapul, mivel a Bizottság állításával ellentétben a Törvényszék nem mulasztotta el elvégezni a Bizottság által annak bizonyítása érdekében előadott valószínűsítő körülmények átfogó elemzését, hogy az FITD beavatkozása betudható volt az olasz államnak.
- 81 Ugyanis először is a megtámadott ítélet 71–82. pontjában a Törvényszék összefoglalva ismertette e valószínűsítő körülmények összességét.
- 82 Másodsor, az FITD-re ruházott közpolitikai feladat terjedelmének vizsgálata keretében a Törvényszék a megtámadott ítélet 96–105. pontjában elemezte a Bizottság által e tekintetben előadott valószínűsítő körülmények összességét. A Törvényszék csak ezen elemzés elvégzését követően állapította meg ezen ítélet 106. pontjában, hogy az FITD-nek a jelen ügyben szereplőhöz hasonló önkéntes beavatkozása nem minősül közpolitikai feladat végrehajtásának, mivel e beavatkozás célja eltér a 94/19 irányelvben előírt, betétek kifizetésére vonatkozó céltól.
- 83 Harmadsor, az FITD vitatott intézkedések elfogadása során fennálló önállóságának a vizsgálata keretében a Törvényszék, miután emlékeztetett arra, hogy az FITD a „[tagjai] érdekében” jár el, és hogy „semmiféle [...] szervezeti jellegű elem” nem köti az olasz hatóságokhoz, a megtámadott ítélet 114. pontjában megállapította, hogy „ebben az összefüggésben” kell elemezni a Bizottság által a vitatott határozatban figyelembe vett elemeket. A Törvényszék az említett 114. pontban továbbá megállapította, hogy meg kell vizsgálni, hogy a Bizottság által előadott „valószínűsítő körülmények” elegendőek voltak-e a vitatott intézkedések olasz államnak való betudhatóságának a bizonyításához. A Törvényszék e vizsgálatot a megtámadott ítélet 115. és 131. pontjában végezte el, amely magában foglalta többek között az említett ítélet 125–127. pontjában „azon összefüggés [elemzését], amelyben az FITD Tercas érdekében történő beavatkozási intézkedését elfogadták”.
- 84 E körülmények között meg kell állapítani, hogy – amint a megtámadott ítélet 132. pontjából kitűnik – a Törvényszék a Bizottság által figyelembe vett, összefüggésükbe helyezett valószínűsítő körülmények összességének elemzése alapján, ennél fogva a jelen ítélet 60. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatnak megfelelően mondta ki, hogy ezen intézmény tévesen alkalmazta a jogot, amikor a vitatott határozat (133) preambulumbekzdésében úgy vélte, hogy bizonyította, hogy az olasz hatóságok jelentős állami ellenőrzést gyakoroltak az FITD Tercas érdekében történő beavatkozásának a meghatározásában.
- 85 A fenti megállapításokra tekintettel az első jogalap második részét, következésképpen pedig az első jogalapot teljes egészében el kell utasítani.



## *A második jogalapról*

### *A felek érvei*

- 86 Második jogalapjában a Bizottság azzal érvel, hogy a Törvényszék elferdítette a szóban forgó tényeket, valamint az olasz jogot.
- 87 Először is, a Törvényszék a megtámadott ítélet 116. pontjában nyilvánvalóan elferdítette a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének tartalmát, amikor kimondta, hogy a Banca d'Italia a vitatott intézkedéseknek csak a jogszerűségi, nem pedig a célszerűségi felülvizsgálatát végezte el. Ugyanis, mivel az említett rendelkezésből kitűnik, hogy a Banca d'Italia „a betétesek védelmére és a bankrendszer stabilitására való tekintettel” engedélyezi a bankok érdekében történő támogatási beavatkozásokat, az a felülvizsgálat, amelyet e hatóság elvégezhet, meghaladja a vitatott intézkedések jogszerűségének egyszerű vizsgálatát, így e hatóság vizsgálhatja azt, hogy az ilyen intézkedések megfelelnek-e a bank- és pénzügyi politikai célkitűzéseinek.
- 88 Másodszer, a Bizottság azzal érvel, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 153. és 154. pontjában elferdítette az FITD alapszabálya 21. cikkének tartalmát, amikor kimondta, hogy az önkéntes beavatkozások finanszírozásának módszere eltér a kötelező beavatkozások finanszírozásának módszerétől.
- 89 E tekintetben a Bizottság pontosítja, hogy abból a tényből, hogy a megtámadott ítélet 153. pontja az „ezenkívül” kifejezéssel kezdődik, nem lehet arra következtetni, hogy az abban foglalt érvelés mellékes jellegű, és hogy ebből következően az ezen érveléssel szemben felhozott kifogások hatástalanok. A Bizottság szerint ugyanis a Törvényszék pontosan ebben a pontban utasította el azt az érvét, amely szerint az e konzorcium tagjai által az FITD-nek fizetett hozzájárulások kötelező jellegűek, és következésképpen állami jellegű forrásokat képviselnek.
- 90 Az Olasz Köztársaság, a BPB, az FITD és a Banca d'Italia elsődlegesen a második jogalap elfogadhatatlanságára, másodlagosan pedig annak megalapozatlan, és mindenestre hatástalan jellegére hivatkozik.

### *A Bíróság álláspontja*

- 91 Második jogalapjával a Bizottság arra hivatkozik, hogy a megtámadott ítélet 116., valamint 153. és 154. pontjában a Törvényszék elferdítette a nemzeti jogot, illetve a szóban forgó tényállást.
- 92 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy – amint a jelen ítélet 52. pontjában szereplő ítélkezési gyakorlatból kitűnik – a tények értékelése – azok elferdítésének esetét kivéve – nem minősül jogkérdésnek, amelyet mint ilyet a Bíróságnak kell felülvizsgálnia.
- 93 Hasonlóképpen, a Törvényszék által a nemzeti jog tekintetében tett megállapítások fellebbezés keretében történő vizsgálata során a Bíróság hatásköre csak annak vizsgálatára terjed ki, hogy e jogot a Törvényszék elferdítette-e (lásd ebben az értelemben: 2017. november 9-i TV2/Danmark kontra Bizottság ítélet, C-649/15 P, EU:C:2017:835, 49. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).
- 94 Végül, és amint a jelen ítélet ugyanezen 52. pontjában szerepel, az elferdítésnek azonban nyilvánvalóan ki kell tűnnie az ügy irataiból, anélkül hogy szükség lenne a tényállás és a bizonyítékok újbóli értékelésére (lásd ebben az értelemben: 2017. november 9-i TV2/Danmark kontra Bizottság ítélet, C-649/15 P, EU:C:2017:835, 50. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

- 95 A jelen ügyben a nemzeti jog állítólagos elferdítését illetően meg kell jegyezni, hogy a megtámadott ítélet 116. pontjában a Törvényszék emlékeztetett arra, hogy a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontja szerint a Banca d'Italia „a betétesek védelmére és a bankrendszer stabilitására való tekintettel” engedélyezi a betétbiztosítási rendszerek beavatkozásait.
- 96 Márpedig e rendelkezés szövege lehetővé teszi annak megállapítását, hogy a Banca d'Italia – más, szintén a közérdek védelmével megbízott hatósághoz hasonlóan – jogosult arra, hogy az említett érdekek védelme érdekében a hatályos szabályozási háttérre tekintettel felülvizsgálja a betétbiztosítási rendszerek beavatkozásait.
- 97 Egyébiránt meg jegyezni, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet ugyanezen 116. pontjában emlékeztetett arra a szabályozási háttérre, amelybe a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontja illeszkedik, és amelyre tekintettel e rendelkezést szerinte értelmezni kell. Így a banktörvény 5. cikke értelmében a Banca d'Italia „az általa ellenőrzött intézmények eredményes és prudens irányításának, a pénzügyi rendszer általános stabilitásának, hatékonyságának és versenyképességének, valamint az alkalmazandó rendelkezések tiszteletben tartásának a figyelembevételével” prudenciális felügyeleti feladatokat lát el. Hasonlóképpen, a megtámadott ítélet említett 116. pontjából kitűnik, hogy a banktörvény 19. cikke szerint a Banca d'Italia engedélyezi a bankok bizonyos olyan fontosabb döntéseit, mint a felvásárlások.
- 98 E körülmények között a Bizottság állításával ellentétben a banktörvény 96-ter cikke (1) bekezdésének d) pontjában szereplő, „a betétesek védelmére és a bankrendszer stabilitására való tekintettel” kifejezésből nem tűnik ki egyértelműen, hogy a Banca d'Italia célszerűségi felülvizsgálatot gyakorol a betétbiztosítási rendszerek olyan beavatkozásait illetően, mint a vitatott intézkedések, így a Bizottság nem bizonyította, hogy a Törvényszék a megtámadott ítélet 116. pontjában elferdítette volna e rendelkezést annak megállapításával, hogy a Banca d'Italia a prudenciális felügyelet céljából csak a beavatkozási intézkedések szabályozási keretnek való megfelelőségét ellenőrzi.
- 99 Az FITD alapszabálya 21. cikkének állítólagos elferdítését illetően meg kell állapítani, hogy a Bizottság érvei a megtámadott ítélet téves értelmezésén alapulnak, mivel ezen intézmény állításával ellentétben a Törvényszék ezen ítélet 153. és 154. pontjában nem mondta ki, hogy az önkéntes beavatkozások finanszírozásának módszere eltér a kötelező beavatkozások finanszírozásának módszerétől.
- 100 Egyrészt ugyanis az FITD által a szóban forgó beavatkozás elvégzéséhez felhasznált hozzájárulások állítólagos kötelező jellegének vizsgálata keretében a Törvényszék a megtámadott ítélet 153. pontjában – amint a főtanácsnok az indítványának 177. pontjában megjegyezte – csupán megállapította, hogy a konzorcium működéséhez szükséges forrásoktól eltérően az említett hozzájárulásokat „a tagjai által az FITD-nek fizetett” előlegeknek tekintették, „amely azokat a nevükben megbízottként kezelte”.
- 101 Másrészt, a megtámadott ítélet 154. pontjában a Törvényszék kimondta, hogy az önkéntes beavatkozásokat illetően a beavatkozáshoz való hozzájárulás kötelezettsége, nem pedig a hozzájárulások finanszírozásának módszere ered egy magánjellegű, alapszabályban foglalt rendelkezésből, mivel a Törvényszék hangsúlyozta, hogy a beavatkozásra vonatkozó kötelezettség jogszabályi rendelkezésből ered, amikor az „állam a betétesek betéteinek a jogszabályban előírt biztosítása címén a tagok által tett hozzájárulások [kezelését] kimondottan elrendeli” az FITD-nek.
- 102 E körülmények között a második jogalapot mint megalapozatlant el kell utasítani, anélkül hogy határozni kellene annak elfogadhatóságáról.
- 103 Mivel a Bíróság a Bizottság által a fellebbezésének alátámasztása érdekében előadott két jogalap közül egyiknek sem adott helyt, a fellebbezést teljes egészében el kell utasítani.

## **A költségekről**

- <sup>104</sup> Az eljárási szabályzat 184. cikkének (2) bekezdése értelmében, ha a fellebbezés megalapozatlan, a Bíróság határoz a költségekről. Ugyanezen szabályzat 138. cikkének (1) bekezdése alapján, amelyet e szabályzat 184. cikkének (1) bekezdése értelmében a fellebbezési eljárásban is alkalmazni kell, a Bíróság a peresztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte.
- <sup>105</sup> Mivel a Bizottság peresztes lett, az Olasz Köztársaság, a BPB, az FITD és a Banca d'Italia kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján a Bíróság (nagytanács) a következőképpen határozott:

- 1) A Bíróság a fellebbezést elutasítja.**
- 2) A Bíróság az Európai Bizottságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások